

Posudek disertační práce

Mgr. J. Kasal, Kulturní a sociologické aspekty proměny fotbalového násilí v České republice

---

Předkládaná práce je rozvržena do sedmi okruhů, první se orientuje na vymezení pojmosloví, hry v sportovním kontextu (fotbal), druhá kapitola je pokusem nahlédnout problematiku sportovního diváctví, třetí se orientuje již na fakt násilí ve fotbalovém diváctví, pátá je pokusem zmapovat fotbalové násilí v českých zemích a šestá se již věnuje možnosti prevence fotbalového násilí, formám sociální práce. Poslední kapitola je orientačním šetřením v oblasti chování fotbalových fanoušků.

Struktura textu je dobře zpracována a myšlenkově provázána, jsou sledovány a pojmenovány základní problémy dotýkající se sociálních / sociologických aspektů fotbalového diváctví (v ČR).

Vstupní kapitolu, věnující se obecně hře a přirozeně J. Huizingovi, je možná vhodné doplnit v kontextu násilí jeho postojem vůči problémům doby, kterou J. Huizinga označoval jako krizovou, protože osobnost je jediným místem, kde může kultura vznikat, proto je její krize tak vážným příznakem nemoci. Moderní styl života, který nahrává vzniku polovzdělance. I když Huizingova vize „humana civilitatis“ je jistě kritizovatelná jako utopická, přesto je možné dávat do kontextu násilí a formy kultury (**kultura vzniká ve hře**) viz text J. Huizinga, *Wenn die Waffen schweigen*, Basel 1945.

Autor rovněž velmi dobře vychází z charakteristik hry R. Cailloise, kde lze pouze doplnit že hra v jeho pojetí funguje jako kompenzace osudových odcizení prostupujících celý život, v němž člověk obvykle dosahuje pravého opaku toho, co původně zamýšlel. Cailloisovu práci věnující se rovněž „maskám a opojení“ by bylo vhodné dát do souvislosti se sémantikou hry (lze se v této souvislosti otázat autora, jaké znaky hry (str. 14) rozlišuje?

V problematice násilí ve fotbalovém diváctví (kapitola druhá), je dobré doplnit autora práce, že pokud uvádí, že divácké výtržnictví provází fotbal od prvopočátku (str. 47), tak je nutné upřesnit fakt, že prvotní bylo násilí v krčmách a okolí kolejí, kde byli ubytováni studenti. Usedlíci si stěžovali na chování studentů a následně byl „vymyšlen“ fotbal, jako forma zabránit rvačkám a násilí, jinak řečeno směřovat odbourání agresivity z mezilidských konfliktů na hřiště. Takže fotbalové násilí nebylo prvotní, ale jen forma „přesměrovaného“ násilí na hřiště. Ostatně smysl hry jako kanalizace násilí z ulice na hřiště a diváctví jako forma odreagování je i interpretace podle K. Lorenze. Uvádí-li se násilí jako důsledek existenciální prázdnoty (str. 60) lze jen doplnit V. E. Franklovu diagnostiku tzv. noogenní neurózy, jinak řečeno *Sonntagsneurose*, útěku lidí k zábavě, odreagování se, například na ochozy sportovních stadionů.

Pátá kapitola je tematizována kontextem fotbalového diváctví v našich zemích, kde se uvádí zajímavé souvislosti sportu, fotbalového diváctví ve vztahu se sociálněpolitickými změnami posledních desetiletí. Řešení problematiky diváckého násilí na naší scéně jen naznačuje základní problémové kontury.

Je škoda, že autor více nevyužil získaná data z orientačního šetření (i v teoretické části), které srovnával s jinými výzkumy v této oblasti, nabízí se celá řada interpretací, které mohly být velmi vhodným koloritem sledované problematiky.

Poslední poznámka k diskusi se týká postoje autora k otázkám komercializace a medializace sportovní hry. Jak nahlíží v kontextu celé práce na tyto dva základní problémové okruhy (nejen ve sportovní oblasti)?

Závěr: předložený text plně postihuje zadané téma a splňuje tak nároky kladené na disertační práci.

Doporučuji k obhajobě.

PhDr. Jiří Kučírek, Ph.D.
PF UK Praha

V Praze 10.4.2007